

Список використаних джерел:

1. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС за 2023 рік. Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції. Київ, 2024. 88 с. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/Zvit-pro-vykonannya-Ugody-pro-asotsiatsiyu-mizh-Ukrayinouyu-ta-YEvropejskym-Soyuzom-za-2023-rik.pdf>.
2. Зовнішня торгівля України товарами: підсумки 2025 року: аналіт. доп. Нац. ін-т стратег. дослідж. Київ, 2026. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/zovnishnya-torhivlya-ukrayiny-tovaramy-pidsumky-2025-roku>.
3. Показники торговельно-економічного співробітництва Україна-ЄС. Представництво України при Європейському Союзі. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/torgovelnno-ekonomichne-spivrobitnictvo-ukrayina-yes/pokazniki-torgovelnno-ekonomichnogo-spivrobitnictva-ukrayina-yes>.
4. EU trade with Ukraine – latest developments. Eurostat Statistics Explained. 2026. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/EU_trade_with_Ukraine_-_latest_developments.
5. Зовнішня торгівля товарами та послугами України. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
6. EU-Ukraine trade statistics. European Commission. 2024. URL: <https://policy.trade.ec.europa.eu>.

Канд. екон. наук Михайленко О. Г., Климович Т. Р.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ
ГЕОЕКОНОМІЧНИЙ ПРІОРИТЕТ УКРАЇНИ**

Європейська інтеграція в сучасних умовах виступає визначальним вектором гео економічного розвитку України. Трансформація глобальної економічної системи, посилення регіоналізації та формування нових центрів сили зумовлюють необхідність чіткої зовнішньоекономічної стратегії, орієнтованої на інтеграцію до європейського економічного простору. У цьому контексті інтеграція до Європейського Союзу розглядається як стратегічний напрям структурної модернізації національної економіки та підвищення її конкурентоспроможності [1].

У 2023 році питома вага торгівлі товарами з Європейського Союзу становила близько 56,6% від загального обсягу товарообороту України, що підтверджує істотну залежність національного експорту та імпорту від європейського ринку [3; 5]. У 2024 році ця частка зберегла домінуюче місце – торговельний партнер ЄС продовжує формувати більшу частку зовнішньо-торговельних операцій [3].

У 2024 році Європейський Союз експортував в Україну товарів на €42,8 млрд і імпортував українських товарів на 24,5 млрд. грн, що призвело до позитивного

сальдо в розмірі 18,3 млрд. грн. та відображає високий рівень торгівельної взаємодії між сторонами [3]. Також у 2024 році сукупний товарообіг України зріс до 112,3 млрд дол. США, що становить приблизно +13% порівняно з показниками 2023 р., демонструючи загальне зростання зовнішньоекономічної активності навіть у непростих умовах [3].

Окрім товарної торгівлі, сектор послуг України у 2024 році також показав зростання – експорт послуг склав приблизно 17,2 млрд. дол. США, що на 3,8% більше, ніж у попередньому році, а в імпорті послуг спостерігався перевищуючий попит у сфері подорожей (63% імпорту послуг) [3]. Це свідчить про поступове розширення участі України в міжнародних сервісних ринках.

Підписання та імплементація Угоди про асоціацію між Україною та ЄС створили інституційні передумови для поглиблення економічної співпраці, формування поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (DCFTA), гармонізації технічних регламентів та адаптації національного законодавства до норм Європейського Союзу [2]. У результаті частка Європейського Союзу у зовнішньоторговельному обороті України стабільно зростає, що свідчить про посилення гео економічної орієнтації держави на європейський ринок [3].

Європейська інтеграція має багатовимірний вплив на економіку України (табл. 1).

По-перше, Європейська інтеграція стимулює структурну перебудову виробництва та розвиток секторів із високою доданою вартістю. По-друге, сприяє впровадженню європейських стандартів якості, екологічної безпеки та корпоративного управління. По-третє, інтеграція посилює інвестиційну привабливість України, оскільки імплементація норм *acquis communautaire* формує передбачуване регуляторне середовище [4].

Водночас процес інтеграції супроводжується низкою викликів: необхідністю модернізації виробничих потужностей, адаптацією підприємств до жорстких конкурентних умов, посиленням вимог до якості продукції та екологічних стандартів. Особливої актуальності набуває питання підвищення інституційної спроможності держави щодо ефективного впровадження європейських норм і регламентів. Посилення конкуренції на внутрішньому ринку може призвести до банкрутства неконкурентоспроможних підприємств та зростання безробіття у традиційних галузях [2].

**Том 4. УКРАЇНА У ГЛОБАЛЬНОМУ СВІТІ
ТА ЇЇ ГЕОЕКОНОМІЧНІ ПРІОРИТЕТИ**

Таблиця 1

Позитивний та негативний вплив Європейської інтеграції на економіку України

№	Позитивний вплив	Економічний зміст	Негативний вплив	Економічний зміст
1	Розширення доступу до ринку ЄС	Зростання експорту, збільшення валютних надходжень	Посилення конкуренції	Витіснення неконкурентоспроможних підприємств
2	Зростання інвестиційної привабливості	Притік ПІІ, модернізація виробництва	Залежність від зовнішнього капіталу	Ризик відтоку прибутку за кордон
3	Гармонізація стандартів і регламентів	Підвищення якості продукції та конкурентоспроможності	Високі витрати на адаптацію	Додаткові фінансові витрати бізнесу
4	Інтеграція у європейські ланцюги створення вартості	Розвиток промислової кооперації	Ризик сировинної спеціалізації	Закріплення ролі постачальника сировини
5	Доступ до фінансових програм ЄС	Гранти, кредити, технічна допомога	Посилення регуляторних вимог	Ускладнення ведення бізнесу
6	Підвищення прозорості та інституційної якості	Поліпшення бізнес-клімату	Зростання податкового та адміністративного навантаження	Тимчасове зниження прибутковості
7	Диверсифікація торговельних потоків	Зменшення залежності від окремих ринків	Втрата традиційних ринків	Скорочення торгівлі з окремими країнами
8	Розвиток малого та середнього бізнесу	Розширення експортних можливостей	Нерівномірний розподіл вигод	Регіональні диспропорції

Джерело: власна розробка авторів

Реалізація переваг Європейської інтеграції потребує активної державної політики підтримки національного виробника, стимулювання інновацій та збалансованого управління ризиками, пов'язаними з адаптаційними витратами та структурними трансформаціями.

Геоелекономічне значення європейської інтеграції полягає в диверсифікації зовнішньої торгівлі, поглибленні участі України у європейських ланцюгах створення вартості, а також у зміцненні економічної безпеки в умовах зовнішніх ризиків. Важливим чинником розвитку є адаптація українського законодавства до норм ЄС, що сприяє підвищенню інвестиційної привабливості, стандартизації виробництва та відкриттю доступу до великих внутрішніх ринків ЄС [1; 4]. Отже, європейська інтеграція є не лише зовнішньополітичним вибором, а й ключовим

геоекономічним пріоритетом України, який визначає напрями структурної модернізації, інституційної трансформації та формування нової моделі міжнародної конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року: Указ Президента України від 11.08.2021 № 347/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом від 27.06.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
3. Державна служба статистики України. Зовнішня торгівля України товарами та послугами: офіц. сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
4. П'ятницький В. Т. Європейська інтеграція України: економічний вимір. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 256 с.
5. Trade Map: International Trade Statistics. International Trade Centre. 2026. URL: https://www.trademap.org/Country_SelProductCountry_TS.aspx?nvpm=5%7c804%7c%7c%7c%7c94%7c%7c%7c2%7c1%7c1%7c2%7c2%7c1%7c2%7c1%7c1.

Канд. екон. наук Михайленко О. Г., Козіна С. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ НА РОЗВИТОК СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Європейська інтеграція є одним із ключових векторів трансформації фінансової системи України, у тому числі страхового ринку. В умовах війни, макрофінансової нестабільності та структурної перебудови економіки саме зближення з правом і практиками Європейського Союзу створює основу для підвищення стійкості, прозорості та конкурентоспроможності українського страхового сектору [1; 2]. Страхування виконує не лише функцію компенсації ризиків, а й відіграє важливу роль у формуванні довіри до фінансової системи, захисті майнових інтересів громадян і бізнесу, а також у майбутньому повоєнному відновленні країни [3]. Вплив європейської інтеграції на страховий ринок України проявляється насамперед у нормативно-правовій гармонізації. Важливим кроком стало ухвалення нового Закону України «Про страхування», який заклав сучасні правові засади функціонування ринку, посилив вимоги до системи управління, платоспроможності страховиків, розкриття інформації та захисту споживачів [1]. Цей закон став одним із базових елементів оновлення регулювання небанківського